

Ћирило и Методије

творци словенске азбуке

Наратор 1: Браћа Ћирило и Методије, о којима говори прича која је пред вама, задужили су словенске народе првим писмом, уз то ширили су писменост и подстицали младе да уче, раде и остваре свој циљ у живо- ту. За собом су оставили ученике који су бринули о ономе што су браћа створила.

Наратор 2: Својим вредним и упорним радом Ћирило и Методије подстакли су културни напредак Словена, зато су остали упамћени као „Словенски апостоли“. Храбро су се прихватили улоге оних који ће, у тешком времену, ширити писменост и хришћанство, а та заслуга вековима није заборављена.

Имена Ћирило и Методије добили су кад су се замонашили. Дотле су се звали Константин и Михаил.

Наратор 1: 862. долази посланство Моравског кнеза Растислава које тражи од цара Михаила да пошаље учене људе који ће проповедати хришћанску веру. Цар то поверава Ћирилу и Методију, који се брижљиво припремају за овај задатак.

- 863. Ћирило саставља прво словенско писмо које назива глагољица, а на језик македонских Словена (познат од детињства) заједно с Методијем, преводи црквене књиге. Тако настаје први словенски књижевни језик.

Наратор 2: Својим вредним и упорним радом Ћирило и Методије подстакли су културни напредак Словена, зато су остали упамћени као „словенски апостоли“. Храбро су се прихватили улоге оних који ће, у тешком времену, ширити писменост и хришћанство, а та заслуга вековима није заборављена.

Глагољица

Наратор 1: Кад су сазнали да их цар шаље у Велику Моравску, браћа су дуго разговарала о новом задатку.

- **Морамо се добро припремити. Колико знам, они немају довољно књига** - размишљао је Ћирило.
- **Преписаћемо наше и разделити их тамошњем свештенству.**
- **Али којим писмом? Наше, свакако, неће разумети.**

Настаде дуга пауза, браћа су напрегнуто размишљала.

- **Ма, смислићете ново писмо** - умеша се Либријан. - **Неће вам то бити први пут.** Браћа се погледаше.
- **Ново писмо? Наравно, то је најбоље! Уосталом, одав- но желим да саставим тако нешто** - узвикне Ћирило.
- **Како ћемо га назвати?** - наставља Методије.

- **Цео дан ми ту угодно глагољате** - опет се умеша Либријан. - **Сви писмени знају да та реч значи „разговор”**. Према томе, право име за ваше ново писмо је глагољица.

Наратор 2: Браћи се предлог допао, зато се одмах озбиљно бацише на посао. Док су Методије и Либријан припремали књиге које ће преписивати, Ћирило је почео да саставља знаке нових слова која ће понети у Велику Моравску.

Наратор 1: Ћирило и Методије никад нису имали времена за одмор. Увек је требало нешто ново написати, прегледати књиге, дотерати неки знак из глагољице или објаснити нешто неком од ученика који су их свуда пратили.

Наратор 2: 869, 14. фебруара, Ћирило изненада умире у Риму. Ту је и сахрањен у цркви Светог Клемента.

- 869. папа је одобрио словенску службу, проглашава Методија за панонског архиепископа и шаље га кнезу Коцељу, одакле он доцније пре- лази у Моравску.
- 6. априла 885. Методије је преминуо у Великој Моравској.

Ћирилица

На падинама планине Улудаг, у хладу пред манастиром, на омањој, грубо тесаној клупи седе два младића. Априлско поподне доноси пријатан поветарац са запада, од града Брусе. Обојица с великом пажњом проучавају садржину два дуга листа хартије на којима је текст исписан крупним правилним словима.

- **Јеси ли обишао оца Методија, Клименте?** - пита млађи.
- **Јесам, заспао је, изгледа.**
- **Занимљиву нам је причу испричао. Ваљало би да то једном забележимо.**

Старији још неколико тренутака посматра лист пред собом замишљено, а онда каже:

- **Чини ми се да је глагољица помало тешка за обичан народ. Било би добро, Науме, да смислимо нешто једноставније.**

Овај искриви главу у страну, као да се чуди и радује истовремено.

- **Хоћеш рећи да урадимо нешто попут Ћирила и Методија?**
- **Зашто да не и ми смо браћа.**

У том тренутку уз стрму, планинску стазу, долази човечуљак на малом, сивом магарету. Наизглед помало љутит, вади из пртљага књигу и пружа је браћи.

У случају да то озбиљно мислите, саветујем да проучите и бугарско писмо. Народ га већ користи.

Климент обрадовано прихвати дар.

- **Треба да има мање знакова, тако ће бити једноставније.**

Наум, држећи руке на леђима, поче да шета укруг размишљајући.

- **Како ћемо назвати то наше писмо?** - упита попут некога ко је већ написао књигу и сад брине о наслову.
- **Смислићемо већ** - умирује га Климент.
- **А, не** - упоран је млађи брат. - **Не почињемо без имена.**

Климент протрља браду, што је чинио увек кад важну одлуку треба донети брзо.

- **Назваћемо је по нашем великом претходнику Ћирилу. Зваће се ћирилица!**

Први пут у његовом дугом животу, Либријаново лице зрачило је срећом.

- **У том случају рачунајте на мене. Донећу вам још много нових књига** - рече весело, ухвати магаре за улар и већ следећег трена обојица кренуше према Бруси.

Сценарио приредила Александра Продановић, наставница српског језика у ОШ „Свети Сава“ у Бачкој Паланци

Извор: Слободан Станишић, *Ћирило и Методије, творци прве словенске азбуке*, Чачак, Пчелица, 2019.